

Το Βοήθημα των Καθηγητών

2009-2010

Το Βιβλίο των Νέων της Ευρώπης

Κωδικός σχολείου: GR - .....

Όνομα σχολείου: .....

.....

Μπορείτε να συμπληρώσετε
το ερωτηματολόγιο απευθείας
στο διαδίκτυο στο:

www.europadiary.eu

Αλλιώς, μπορείτε να
συμπληρώσετε αυτό το φύλλο
και να το επιστρέψετε στο:

Generation Europe
Ελλάδα - Κύπρος
Ρέππα 51, Παπάγου
15669 Αθήνα
τηλ. (0030)210-7224918-9
φας (0030)210-6522244

Αγαπητοί καθηγητές,

Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι να διαπιστώσουμε πώς έχει χρησιμοποιηθεί το **Βιβλίο των Νέων της Ευρώπης** στο σχολείο και την τάξη σας, και τι πιστεύετε ότι μπορούμε να κάνουμε για να το βελτιώσουμε την επόμενη χρονιά. Σας ευχαριστούμε πολύ εκ των προτέρων για τη συμπλήρωση και επιστροφή του κατά προτίμηση μέχρι τις 11 Δεκεμβρίου 2009!

Σχετικά με εσάς:

» **Ποιο μάθημα διδάσκετε;** (Παρακαλώ σημειώστε ό,τι ισχύει)

☐ Φιλολογικά	☐ Ξένες γλώσσες	☐ Φυσικές επιστήμες
☐ Ιστορία	☐ Γεωγραφία	☐ Κοινωνιολογία
☐ Υγεία/ Διατροφή	☐ Θρησκευτικά/ Φιλοσοφία	☐ Μαθηματικά
☐ Οικονομικά/ Διοίκηση επιχειρήσεων		☐ Άλλο

» **Με μαθητές ποιας ηλικίας χρησιμοποιήσατε περισσότερο το βιβλίο;**

☐ 13	☐ 14	☐ 15
☐ 16	☐ 17	☐ 18
☐ Άλλη		

» **Χρησιμοποιείτε άλλες διδακτικές πηγές που έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή;**

☐ Ναι	☐ Όχι
☐ εκτυπωμένη μορφή	
☐ ηλεκτρονική μορφή	

Σχετικά με το βοήθημα του καθηγητή:

» **Τι σας αρέσει περισσότερο;**

☐ Κουίζ	☐ Παιχνίδια/ δραστηριότητες	☐ Ερωτήσεις για συζήτηση στην τάξη

» **Παρακαλώ αναφέρετε ποιες δραστηριότητες σας άρεσαν και ποιες όχι. Παρακαλώ σημειώστε τις τρεις αγαπημένες σας δραστηριότητες με "1" και τις τρεις λιγότερο χρήσιμες με "0".**

..... Η Ευρωπαϊκή Ένωση	..... Οικονομικές προτεραιότητες
..... Οι χώρες της ΕΕ	..... Πώς να διαμαρτυρηθείτε αποτελεσματικά
..... Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	..... Αειφόρος κατανάλωση
..... Ηλεκτρονικό έγκλημα	..... Αίτια της παχυσαρκίας
..... Προϋπολογισμός και χρέος	..... Ενέργεια και κλιματικές αλλαγές
..... DOLCETA	..... Παγκοσμιοποίηση
..... Άσυλο και Μετανάστευση στην Ευρώπη	..... Αναπτυξιακή βοήθεια

Σχετικά με το βιβλίο των μαθητών:

» Παρακαλώ υποδείξτε τις πηγές που χρησιμοποιήσατε εσείς και οι μαθητές σας:

	Καθηγητής	Μαθητές
Ημερολογιακές σελίδες του βιβλίου	☐	☐
Κεφάλαια του βιβλίου	☐	☐
Δικτυακοί τόποι που αναφέρονται στο βιβλίο	☐	☐
Βοήθημα καθηγητή	☐	☐

» Ποια είναι η άποψή σας για κάθε ενότητα του βιβλίου;

	Πολύ χρήσιμη	OK	Καθόλου χρήσιμη
Σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση	☐	☐	☐
Η Ευρώπη και εγώ	☐	☐	☐
Τα δικαιώματά μου, οι επιλογές μου	☐	☐	☐
Η υγεία μου, η ασφάλειά μου	☐	☐	☐
Το περιβάλλον μου	☐	☐	☐
Πέρα από τα σύνορα της ΕΕ	☐	☐	☐

» Κατά τη γνώμη σας, ποιες άλλες πληροφορίες θα ήταν χρήσιμες ως εκπαιδευτική πηγή (1) για τους μαθητές (2) για εσάς;

Θέμα	Για τους μαθητές	Ως εκπαιδευτική πηγή
Επαγγελματικός προσανατολισμός	☐	☐
Ευκαιρίες για σπουδές	☐	☐
Εθελοντική εργασία	☐	☐
Επιχειρηματικότητα	☐	☐
Διαχείριση οικονομικών	☐	☐
Πολιτισμός και γλώσσες	☐	☐
Άλλα (παρακαλώ υποδείξτε εδώ):	☐	☐
.....	☐	☐

» Θα θέλατε να λάβετε ξανά το βιβλίο του χρόνου;

Ναι Όχι

» Θα προτεινάτε σε συναδέλφους σας που διδάσκουν σε άλλη τάξη να χρησιμοποιήσουν το Βιβλίο των Νέων της Ευρώπης;

Ναι Όχι

» Υπάρχουν συνάδελφοι σας που χρησιμοποιούν τμήματα του βοηθήματος χωρίς να χρησιμοποιούν το βιβλίο των μαθητών;

Ναι Όχι

» Έχετε άλλα σχόλια;

.....

.....

.....

.....

Καλώς ήρθατε

Τώρα που παραλάβατε την έκδοση 2009-2010 του Βιβλίου των Νέων της Ευρώπης, γιατί δε ρίχνετε μια ματιά και στο βοήθημα του καθηγητή;

Το βοήθημα του καθηγητή λειτουργεί συμπληρωματικά με το Βιβλίο των Νέων της Ευρώπης. Προτείνει δραστηριότητες που διεξάγονται σε συνδυασμό με τα περιεχόμενα του βιβλίου. Σε αυτό μπορείτε να βρείτε φύλλα εργασίας και προτάσεις για σχέδια μαθήματος.

Αυτή η νέα έκδοση του βιβλίου περιλαμβάνει έναν αριθμό νέων θεμάτων, ανάμεσα στα οποία είναι και η αειφόρος παραγωγή τροφίμων, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι πολιτικές για την υγεία, η παγκοσμιοποίηση, ακόμη και η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη! Μπορείτε, ωστόσο, να βρείτε και τα θέματα που μας έχουν απασχολήσει στο παρελθόν, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, θέματα που έχουν σχέση με τον καταναλωτή και το περιβάλλον, το εμπόριο, τις εξωτερικές σχέσεις, την αναπτυξιακή βοήθεια και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα.

Το παρόν βοήθημα περιέχει νέες δραστηριότητες. Πέρα από τα θέματα που καλύπτονται στο βιβλίο, οι δραστηριότητες αφορούν και σε άλλα θέματα όπως τα πολιτικά δικαιώματα, η πληροφορική και η τεχνολογία της επικοινωνίας, οι επιχειρηματικές σπουδές, η οικονομολογία, οι σπουδές ΜΜΕ, η προσωπική και κοινωνική εκπαίδευση και άλλα. Καλύπτουν ένα εύρος δεξιοτήτων, όπως είναι η κριτική σκέψη, η επικοινωνία και η ικανότητα συζήτησης, η επίλυση προβλημάτων και η συνεργασία.

Όταν εξοικειωθείτε με το βιβλίο, καλό θα ήταν να ψάξετε περαιτέρω για ορισμένα θέματα χρησιμοποιώντας τους δικτυακούς τόπους που παρέχονται στο τέλος των περισσότερων κειμένων.

Τα φύλλα εργασιών έχουν σχεδιαστεί ώστε να μπορείτε να τα φωτοτυπήσετε εύκολα και να τα διανείμετε στους μαθητές. Κάθε ενότητα παραπέμπει σε **ανάγνωση** του αντίστοιχου κεφαλαίου του βιβλίου. Συστήνουμε στους καθηγητές να ενθαρρύνουν τους

μαθητές να διαβάζουν τα κεφάλαια με **κριτική σκέψη** και, αν χρειαστεί, να ανατρέχουν σε πρόσθετες πηγές, όπως είναι οι συνιστώμενοι δικτυακοί τόποι για τα αντίστοιχα θέματα. Το θέμα των προκαταλήψεων είναι ένα από αυτά που οι μαθητές, ως καταναλωτές και πολίτες που θα κληθούν να λάβουν αποφάσεις, θα πρέπει να ασχολούνται σε καθημερινή βάση.

Ελπίζουμε ότι το παρόν βοήθημα θα σας χρησιμεύσει ιδιαίτερα και αναμένουμε να ακούσουμε τις απόψεις σας τόσο για αυτό όσο και για το Βιβλίο των Νέων της Ευρώπης – γι' αυτό σας παρακαλούμε να **θυμηθείτε να συμπληρώσετε και να επιστρέψετε το ερωτηματολόγιο στη σελίδα 1!**

Η εκδοτική ομάδα

Πίνακας περιεχομένων

Ερωτηματολόγιο.....	1
Εισαγωγή	3
Η Ευρωπαϊκή Ένωση.....	4
Οι χώρες της ΕΕ.....	7
Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	10
Ηλεκτρονικό έγκλημα	11
Προϋπολογισμός και χρέος.....	13
Dolceta: εργαλεία εκπαίδευσης καταναλωτών στο διαδίκτυο.....	16
Άσυλο και Μετανάστευση στην Ευρώπη – «Όχι απλά αριθμοί»	16
Οικονομικές προτεραιότητες	17
Πώς να διαμαρτυρηθείτε αποτελεσματικά	19
Αειφόρος κατανάλωση	21
Αίτια της παχυσαρκίας	23
Ενέργεια και κλιματικές αλλαγές.....	27
Παγκοσμιοποίηση	29
Αναπτυξιακή βοήθεια	31

Το υλικό αυτό χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και παράγεται από τον Οργανισμό Generation Europe Ευρώπης σε συνεργασία με τον Οργανισμό Generation Europe Ελλάδα – Κύπρος.

» Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Στόχοι:	Να ελέγξει τις γνώσεις των μαθητών για την ΕΕ και να τους ενθαρρύνει να κατανοήσουν τη σχέση ανάμεσα στη χώρα τους και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), καθώς επίσης τον τρόπο που η ΕΕ επηρεάζει την καθημερινότητά τους.
Λέξεις-κλειδιά:	Νομοθεσία, Ευρωπαϊκή Ένωση, Συμμετοχή
Μάθημα:	Ανάγνωση, φύλλο εργασίας, έρευνα και συζήτηση
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Αγωγή του πολίτη, Ιστορία
Δεξιότητες:	Γνώση, κατανόηση και ερμηνεία
Ανάγνωση:	Σελίδες 10 και 20

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Ανάγνωση

Οι μαθητές πρέπει να διαβάσουν τα κείμενα που υποδεικνύονται παραπάνω.

Φύλλο εργασίας

Το φύλλο εργασίας είναι ένα κουίζ που σχεδιάστηκε για να εξετάσει τη γνώση και κατανόηση των μαθητών για την ύλη που περιέχεται στα κεφάλαια. Στην επόμενη σελίδα παρέχονται οι απαντήσεις στα ερωτήματα και μία σύντομη εξήγηση.

Συζήτηση

Οι καθηγητές μπορεί να θελήσουν να ξεκινήσουν στην τάξη μία συζήτηση σχετικά με τα εξής θέματα:

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να προτείνει νέους νόμους, αλλά οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Γιατί μπορεί να γίνεται αυτό; Θεωρούν οι μαθητές ότι είναι λογικό;
- Σε ποια σημεία είναι τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. όμοια με ή διαφορετικά από τους κυβερνητικούς οργανισμούς στην Ελλάδα;
- Πώς μπορεί να συγκριθεί η νομοθετική διαδικασία στην Ε.Ε. σε σύγκριση με την αντίστοιχη στην Ελλάδα;

Ερευνητική εργασία

Οι καθηγητές μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές τους να κάνουν περισσότερη έρευνα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

- Την ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Τα πεδία στα οποία δραστηριοποιείται η Ευρωπαϊκή Ένωση (αυτά παρατίθενται στη διεύθυνση <http://europa.eu>, και ο καθηγητής μπορεί να αναθέσει έναν τομέα σε έναν ή δύο μαθητές για να τον παρουσιάσουν στην υπόλοιπη τάξη)
- Κάλυψη της ΕΕ από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης: Πώς παρουσιάζεται; Ποια θέματα πραγματεύονται συνήθως;

Συμπέρασμα

Στο τέλος του μαθήματος, ο καθηγητής μπορεί να οδηγήσει τη συζήτηση στο ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καθημερινή μας ζωή:

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση συστάθηκε αρχικά μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, προκειμένου να αποφευχθεί νέος πόλεμος ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες. Θεωρούν οι μαθητές ότι ο λόγος αυτός είναι αρκετός για να δικαιολογεί ακόμη την ύπαρξή της;
- Η Ε.Ε. δραστηριοποιείται πλέον σε πολλούς τομείς – π.χ. την προστασία του καταναλωτή, το περιβάλλον, την έρευνα, το παγκόσμιο εμπόριο, τις διεθνείς σχέσεις, την αναπτυξιακή βοήθεια και τη δικαιοσύνη. Πιστεύουν οι μαθητές ότι αυτό συμβάλλει εποικοδομητικά στην κοινωνία ή/ και την καθημερινότητά τους;

Απαντήσεις στο φύλλο εργασίας

1 Πόσες χώρες απαρτίζουν την Ε.Ε.;

- γ) 27. Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κύπρος, Δημοκρατία της Τσεχίας, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

2 Ποια από τις παρακάτω χώρες δεν είναι ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

- δ) Η Ισπανία, η οποία προσχώρησε στην ΕΕ το 1986.

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν πριν γνωστή ως:

- α) Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Μετονομάστηκε το 1992. Η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών είναι ένας οργανισμός που περιλαμβάνει χώρες που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ενιαία Αγορά αναφέρεται στην ελεύθερη μετακίνηση αγαθών, υπηρεσιών, ανθρώπων και κεφαλαίου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Στα πλαίσια της μεγαλύτερης διεύρυνσης που έγινε ποτέ στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσχώρησαν 10 νέα κράτη μέλη. Πότε έλαβε χώρα;

- γ) Το 2004.

5. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

- γ) Εκλέγονται από τους Ευρωπαίους πολίτες. Αυτό γίνεται από το 1979.

6. Μέσα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα μέλη κάθονται:

- β) Σε ομάδες, ανάλογα με τις πολιτικές τους πεποιθήσεις.

7. Ποιο θεσμικό όργανο της Ε.Ε. είναι αρμόδιο για τη σύνταξη νέων νόμων;

- α) Η Επιτροπή, η οποία αντιπροσωπεύει το κοινό συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κανένα άλλο θεσμικό όργανο δε μπορεί να προτείνει έναν νέο νόμο.

8. Ποια δύο θεσμικά όργανα της Ε.Ε. αποφασίζουν στην ουσία για το περιεχόμενο των νέων νόμων;

- β) Το Κοινοβούλιο και γ) το Συμβούλιο. Το Κοινοβούλιο εκπροσωπεί τα συμφέροντα των ευρωπαίων πολιτών, το Συμβούλιο εκπροσωπεί τα συμφέροντα των εθνικών κυβερνήσεων

9. Τι σημαίνει «ειδική πλειοψηφία» ('qualified majority voting');

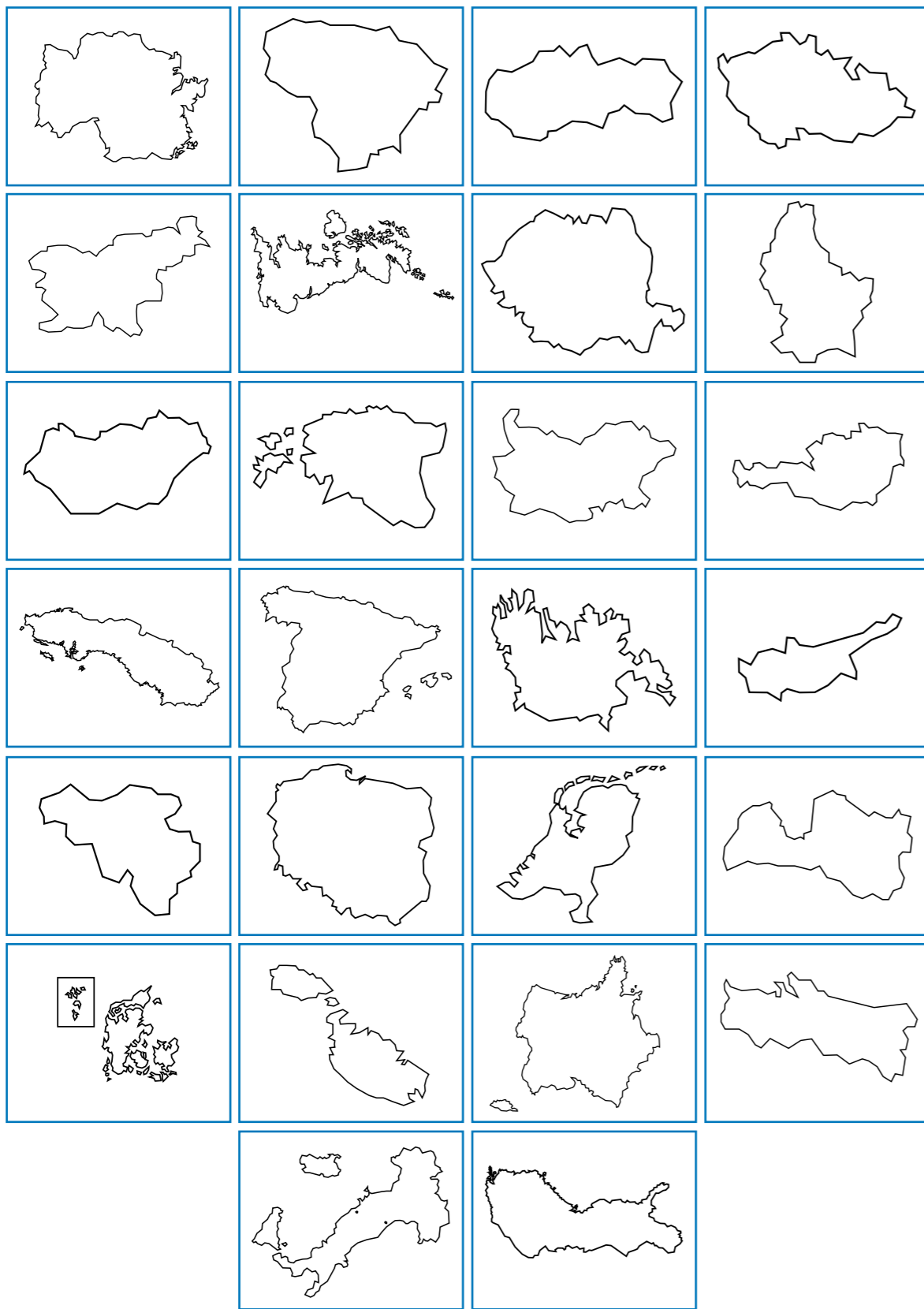
- γ) Πρόκειται για ένα σύστημα ψηφοφορίας, στο οποίο οι χώρες διαθέτουν διαφορετικό αριθμό ψήφων ανάλογα με το μέγεθός τους. Περαιτέρω λεπτομέρειες, αναζητήστε στο http://europa.eu.int/abc/eurojargon/index_el.htm.

10. Εάν ένας εθνικός και ένας ευρωπαϊκός νόμος έλθουν σε σύγκρουση, ποιος από τους δύο εφαρμόζεται;

- β) Ο ευρωπαϊκός νόμος. Αυτό διασφαλίζει ότι οι νόμοι που έχουν θεσπιστεί σε επίπεδο Ε.Ε. εφαρμόζονται το ίδιο και στα 27 κράτη μέλη.

Φύλλο εργασίας – Οι χώρες της ΕΕ

Χώρα: .....

Μέρος I: Τι γνωρίζετε ήδη; Γράψτε παρακάτω τις λέξεις κλειδιά που σας έρχονται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τη συγκεκριμένη χώρα. Αυτές μπορεί να έχουν σχέση με τη γεωγραφία, τον πολιτισμό, την οικονομία, τους ανθρώπους, τα κυριότερα ιστορικά γεγονότα ή την επικαιρότητα....

Μέρος II: Μάθετε περισσότερα: Αναζητήστε και συμπληρώστε τις παρακάτω πληροφορίες.

Πρωτεύουσα: .....

Γλώσσα: .....

Γειτονικές χώρες: .....

Πληθυσμός: .....

ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης): .....

Κατάταξη στην ΕΕ σύμφωνα με το ΑΕΠ: .....

Έτος προσχώρησης στην ΕΕ: .....

Μέρος III: Τι συμβαίνει; Το επόμενο βήμα είναι να μάθετε περισσότερα για τη ζωή στη συγκεκριμένη χώρα. Μπορείτε να ψάξετε άρθρα που έχουν σχέση με τη χώρα στον τοπικό ή εθνικό τύπο, στον διεθνή τύπο ακόμη και στον τύπο της χώρας που σας ενδιαφέρει, αν βέβαια γνωρίζετε τη γλώσσα. Παρακαλώ συμπληρώστε παρακάτω το θέμα, καθώς και μια συνοπτική πρόταση των κυριότερων άρθρων.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

Μέρος IV: Τι μάθατε; Παρακαλώ σκεφθείτε τις λέξεις κλειδιά που γράψατε στο Μέρος I της άσκησης, και συγκρίνετέ τα με όσα έχετε πλέον μάθει.

Ήταν οι λέξεις που χρησιμοποιήσατε ακριβείς; Γιατί; .....

Ήταν οι λέξεις κλειδιά επαρκείς; Αν όχι, ποιες θα προσθέτατε; .....

Πιστεύετε ότι η καθημερινότητα είναι διαφορετική στη χώρα που ερευνήσατε; Αν ναι, από ποια άποψη; Αν όχι, γιατί όχι;

.....

» Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Στόχοι:	Να σκεφτούν οι μαθητές το δικό τους επίπεδο σεβασμού προς τους άλλους και το ρόλο αυτού του Χάρτη στη διασφάλιση όλων των δικαιωμάτων
Λέξεις-κλειδιά:	Θεμελιώδη δικαιώματα, ανθρώπινα δικαιώματα, διακρίσεις
Μάθημα:	Συζήτηση, εργασία για το σπίτι
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Αγωγή του πολίτη
Δεξιότητες:	Συζήτηση, ανάλυση, κατανόηση
Ανάγνωση:	Σελίδες 23 και 26

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Συζήτηση

Ο καθηγητής μπορεί να ξεκινήσει το μάθημα συζητώντας με τους μαθητές για τις αντιδράσεις τους όταν έρχονται σε επαφή με ανθρώπους που είναι «διαφορετικοί»: που ντύνονται διαφορετικά, μιλούν διαφορετικά, έχουν διαφορετικό χρώμα δέρματος, διαφορετική εθνικότητα, διαφορετικό εθνικό υπόβαθρο, διαφορετική θρησκεία, φυσική αναπηρία κλπ. Ο καθηγητής μπορεί να κάνει μια λίστα στον πίνακα για τις διαφορές και τις επακόλουθες αντιδράσεις.

Μετά από αυτό, ο καθηγητής μπορεί να προτρέψει τους μαθητές να αναλύσουν αυτές τις αντιδράσεις: ποιες διαφορές προκαλούν τις πιο αρνητικές αντιδράσεις, ποιες διαφορές προκαλούν τις πιο θετικές αντιδράσεις; Που μπορούν να αποδοθούν αυτές οι αντιδράσεις; (μπορεί να παίξει ρόλο ο «φόβος για το άγνωστο»);

Τέλος, ο καθηγητής μπορεί να απευθύνει την ερώτηση για το εάν χρειάζονται νόμοι για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι άνθρωποι - ανεξάρτητα από τις διαφορές τους - έχουν ίση μεταχείριση, όχι μόνο από τους συνανθρώπους τους αλλά και από τις κυβερνήσεις και τους εργοδότες τους.

Ανάθεση εργασίας για το σπίτι

Τα Θεμελιώδη Δικαιώματα μπορούν να διαχωριστούν σε έξι μεγάλες κατηγορίες: (1) Αξιοπρέπεια, (2) Ελευθερία, (3) Ισότητα, (4) Αλληλεγγύη, (5) Δικαιώματα του πολίτη και (6) Δικαιοσύνη.

Ο καθηγητής μπορεί να αναθέσει στους μαθητές – ατομικά ή σε ομάδες – να γράψουν μια έκθεση για ένα από τα παραπάνω θέματα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα εξής σημεία:

- Δικαιώματα και υποχρεώσεις που σχετίζονται με το επιλεγμένο θέμα.
- Τι σημαίνουν αυτά τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις στην καθημερινότητα.
- Εάν θεωρούν ότι συγκεκριμένα καθήκοντα σχετίζονται με αυτά τα δικαιώματα, και, αν ναι ποια.
- Εάν συμφωνούν ότι αυτά τα δικαιώματα πρέπει να προστατεύονται και γιατί.
- Εάν θεωρούν ότι αυτά τα δικαιώματα πρέπει να είναι τα ίδια σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γιατί.

Ο καθηγητής μπορεί να παραπέμψει τους μαθητές στο κεφάλαιο που αναφέρεται παραπάνω για μια εισαγωγή και σε διάφορους δικτυακούς τόπους με πιο λεπτομερείς πληροφορίες για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

» Ηλεκτρονικό έγκλημα

Στόχοι:	Να ελέγξει κατά πόσο έχουν κατανοήσει οι μαθητές το ηλεκτρονικό έγκλημα και τους διαφορετικούς τρόπους που μπορούν να προστατευτούν από αυτό. Να τους προτρέψει να σκεφθούν με ποιο τρόπο διαφέρει το ηλεκτρονικό έγκλημα από το “κοινό” έγκλημα.
Λέξεις-κλειδιά:	Ηλεκτρονικό έγκλημα, ασφαλές διαδίκτυο
Μάθημα:	Ανάγνωση, φύλλο εργασίας, συζήτηση, ανάθεση εργασίας για το σπίτι
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Πληροφορική, Αγωγή του πολίτη, Κοινωνιολογία
Δεξιότητες:	Αυτό-αξιολόγηση, ανάλυση, έρευνα
Ανάγνωση:	Σελίδα 46

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Ανάγνωση and Φύλλο εργασίας

Οι μαθητές πρέπει πρώτα να διαβάσουν το κεφάλαιο που αναφέρεται παραπάνω. Μετά από αυτό, θα πρέπει να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας στην επόμενη σελίδα. Το φύλλο εργασίας έχει στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να καταλάβουν αν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο όσο ασφαλέστερα γίνεται, και να αξιολογήσουν κατά πόσο κατανοούν τις συμβουλές ασφαλείας που προτείνονται στο κείμενο.

Συζήτηση

Αφού οι μαθητές συμπληρώσουν τα φύλλα εργασιών, ο καθηγητής μπορεί να μάθει το σκορ που σημείωσε ο κάθε μαθητής: εφαρμόζουν όλες τις συμβουλές ασφαλείας ή κάποιες από αυτές λιγότερο; Γιατί συμβαίνει αυτό;

Ο καθηγητής μπορεί επίσης να ρωτήσει τους μαθητές ποιες από τις συμβουλές κατανοούν λιγότερο. Για παράδειγμα, αν καταλαβαίνουν τα εξής:

- Τι συμβαίνει με τις πληροφορίες που υποβάλλονται στο διαδίκτυο;
- Γιατί πρέπει να έχουμε ηλεκτρονικές διευθύνσεις ενός «ουδέτερου» δικτυακού τόπου;
- Τι είναι τα cookies και τα pop-ups και πώς λειτουργούν;
- Πώς χρησιμοποιείται το αντιϊκό λογισμικό (anti-virus) και το λογισμικό τείχους ασφαλείας (firewall);
- Τι είναι η πιστωτική αναφορά και πώς μπορούν να την αποκτήσουν;
- Πότε ένας κωδικός πρόσβασης είναι ασφαλής και γιατί;
- Γιατί πρέπει να διατηρούνται μόνο οι φίλοι στις επαφές στο διαδίκτυο;

Συμπέρασμα

Στο τέλος, ο καθηγητής μπορεί να ξεκινήσει συζήτηση σχετικά με το πόσο διαφέρει το ηλεκτρονικό έγκλημα από το «κοινό» έγκλημα. Οι ερωτήσεις μπορεί να αφορούν στα εξής:

- Μπορούν να εντοπιστούν όσοι διαπράττουν ηλεκτρονικό έγκλημα;
- Το ηλεκτρονικό έγκλημα εξιχνιάζεται όπως το “κοινό” έγκλημα;
- Το ηλεκτρονικό έγκλημα έχει τόσο καταστροφικές συνέπειες όσο και το κοινό έγκλημα;
- Έχουν πέσει οι ίδιοι οι μαθητές θύματα ηλεκτρονικού εμπορίου ή γνωρίζουν κάποιον άλλο; Έχουν δει ή διαβάσει ιστορίες για το ηλεκτρονικό έγκλημα και τα θύματά του;

Φύλλο εργασίας – Ηλεκτρονικό έγκλημα

Ονομάστε δύο είδη «ηλεκτρονικού εγκλήματος» και εξηγήστε τι ακριβώς είναι:

1. .... είναι .....
2. .... είναι .....

Ακολουθούν δέκα πράγματα που μπορείτε να κάνετε για να προστατευτείτε από το ηλεκτρονικό έγκλημα. Βάλτε τικ στα κουτιά στα αριστερά κάθε ενέργειας που εφαρμόζετε. Από κάτω, εξηγήστε πώς θα σας βοηθήσει κάθε συμβουλή.

- Να είστε προσεκτικοί όταν δίνετε προσωπικά δεδομένα
.....
- Χρησιμοποιείτε ηλεκτρονική διεύθυνση ενός “ουδέτερου” δικτυακού τόπου
.....
- Να είστε προσεκτικοί όταν δέχεστε ‘cookies’
.....
- Μπλοκάρετε τα αναδυόμενα μηνύματα (pop-ups) στο πρόγραμμα πλοήγησης
.....
- Καταστρέφετε όλα τα προσωπικά σας αρχεία για μεγαλύτερη ασφάλεια πριν τα βάλετε στον κάδο ανακύκλωσης
.....
- Ελέγχετε τα υπόλοιπα των λογαριασμών σας
.....
- Χρησιμοποιείτε αντιϊκό λογισμικό (anti-virus) και λογισμικό τείχους ασφαλείας (firewall)
.....
- Χρησιμοποιείτε διαφορετικούς και «δύσκολους» κωδικούς πρόσβασης
.....
- Μην εισαγάγετε στο διαδίκτυο προσωπικές πληροφορίες
.....
- Κρατήστε μόνο τους φίλους σας στις επαφές που έχετε στο διαδίκτυο
.....

Το σκορ σας:

Σε πόσα κουτιά βάλατε τικ; ..... /10

Πόσες συμβουλές κατανοείτε; ..... /10

» Προϋπολογισμός και χρέος

Στόχοι:	Να ενθαρρύνει τους μαθητές να εξετάσουν θέματα σχετικά με το χρέος και τον προϋπολογισμό.
Λέξεις κλειδιά:	Προϋπολογισμός, οικονομικός προγραμματισμός
Μάθημα:	Ανάγνωση, φύλλο εργασίας /δραστηριότητα και συζήτηση
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Κοινωνιολογία, Διοίκηση Επιχειρήσεων / Οικονομικά, Μαθηματικά
Δεξιότητες:	Ανάλυση, επίλυση προβλημάτων, εξοικείωση με αριθμούς
Ανάγνωση:	Σελίδες 42 και 18

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Ανάγνωση

Οι μαθητές θα πρέπει να διαβάσουν τα κείμενα που αναφέρονται παραπάνω. Στις ερωτήσεις που θα ακολουθήσουν μπορεί να περιλαμβάνονται οι εξής:

- α) Τι είναι το επιτόκιο;
- β) Ποιες είναι οι συνέπειες του χρέους;
- γ) Πόσο καλά πιστεύετε ότι διαχειρίζεστε τα χρήματά σας; Έχετε χρεωθεί ποτέ; Έχετε ασχοληθεί ποτέ με την οργάνωση του δικού σας προϋπολογισμού;

Φύλλα εργασιών

Φύλλο εργασίας 1

Στο σημείο αυτό, οι μαθητές καλούνται να αναλύσουν τον προϋπολογισμό ενός φοιτητή. Ο καθηγητής μπορεί στο σημείο αυτό να ξεκινήσει μία σχετική συζήτηση. Τα ερωτήματα μπορεί να είναι τα εξής:

- Ποιες είναι οι επιλογές του φοιτητή;
- Ποια είναι τα σταθερά του έξοδα;
- Θεωρούν οι μαθητές ότι έχει περιττά έξοδα;
- Πρέπει να μας υποδεικνύει κάποιος πώς να δαπανάμε τα χρήματά μας;

Φύλλο εργασίας 2

Το Φύλλο Εργασίας 2 περιέχει έναν κενό πίνακα για να σχεδιάσουν οι μαθητές τον δικό τους προϋπολογισμό, ο οποίος θα συμπεριλαμβάνει:

- Τον οικογενειακό τους προϋπολογισμό.
- Το μέρος του οικογενειακού προϋπολογισμού που προορίζεται για αυτούς (σχολείο, φαγητό, ρούχα, χαρτζιλίκι...)
- Τον προσωπικό τους προϋπολογισμό.
- Έναν προϋπολογισμό για μία σχολική δραστηριότητα ή εκδήλωση που μπορεί να διοργανώσουν.

Υπάρχουν τρεις στήλες, η πρώτη για τις πηγές εισοδημάτων ή τα είδη δαπανών, η δεύτερη για τον υπολογισμό των μαθητών σχετικά με τα ποσά που αναλογούν στα είδη των δαπανών. Οι καθηγητές μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να κρατήσουν αρχείο των εσόδων και εξόδων τους για ένα μήνα (ή για μία σχολική δραστηριότητα ή εκδήλωση). Οι μαθητές μπορούν στην συνέχεια να συμπληρώσουν στην τρίτη στήλη τα πραγματικά ποσά και να τα συγκρίνουν έπειτα με αυτά που είχαν υπολογίσει αρχικά.

Συμπέρασμα

Για να ολοκληρώσει το μάθημα, ο καθηγητής μπορεί να ξεκινήσει με τους μαθητές συζήτηση, σχετικά με τα εξής θέματα:

- Πώς μπορεί να μειώσει το χρέος ο φοιτητής που προαναφέρθηκε
- Εάν είναι δύσκολο να τηρούμε έναν προϋπολογισμό, γιατί ναι ή γιατί όχι.

Φύλλο Εργασίας 1 – Προϋπολογισμός & Χρέος

Ακολουθεί μία περιγραφή του μηνιαίου προϋπολογισμού μιας φοιτήτριας.

Έσοδα

Πηγές	€
Γονείς	250
Υποτροφία	250
Εργασία μερικής απασχόλησης	600
Συνολικά έσοδα	1,100

Έξοδα

Είδη	€
Διαμονή	450
Ασφάλεια	20
Αγορά τροφίμων	100
Φαγητό σε λέσχη πανεπιστημίου	150
Κάρτα λεωφορείου	30
Γενικά έξοδα μεταφοράς	30
Γυμναστήριο	50
Εστιατόρια	200
Έξοδοι (κινηματογράφος/clubs)	100
Βιβλία/ χαρτικά	50
Τσιγάρα	50
Ρούχα/ CD κλπ.	70
Απρόβλεπτα έξοδα	50
Συνολικά έξοδα	1,350

Πώς μπορεί η Άννα να τα βγάλει πέρα;

Με το ρυθμό αυτό η Άννα θα έχει χρέος 250€ το μήνα, κάθε μήνα.

- Ποια είδη δαπανών μπορεί να μειώσει;
- Μήπως κάνει περιττά έξοδα;
- Μπορεί να αυξήσει το εισόδημά της;

Φύλλο Εργασίας 2 – Ο Προϋπολογισμός σας

Αυτό το φύλλο εργασίας σας βοηθά να σχεδιάσετε τον δικό σας προϋπολογισμό.

Στην αριστερή στήλη, σημειώστε όλες τις βασικές πηγές εσόδων ή κατηγορίες δαπανών. Στη μεσαία στήλη, σημειώστε το ποσό που υπολογίζετε ότι αντιστοιχεί σε αυτά. Στη δεξιά στήλη, υπάρχει χώρος να σημειώσετε τα πραγματικά ποσά αφού τα επαληθεύσετε.

Έσοδα

Πηγές	Οι υπολογισμοί σας €	Το πραγματικό ποσό €
Συνολικά έσοδα		

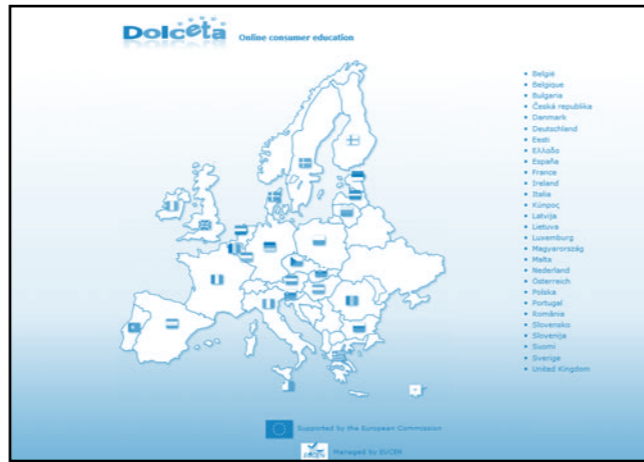
Έξοδα

Είδη	Οι υπολογισμοί σας €	Το πραγματικό ποσό €
Συνολικά έξοδα		

- Συμφωνούν τα πραγματικά ποσά με αυτά που είχατε υπολογίσει;
- Μήπως ξεχάσατε κάποια βασική κατηγορία εξόδων;
- Αντιστοιχούν τα έσοδα με τα έξοδα;
- Υπάρχουν κατηγορίες εξόδων που θα θέλατε να αλλάξετε και εάν ναι τι μπορείτε να κάνετε για αυτό;

» DOLCETA – Εργαλεία εκπαίδευσης καταναλωτών στο διαδίκτυο

Η DOLCETA υπάρχει σε 22 γλώσσες και 27 εκδόσεις. Είναι ένα χρήσιμο διαδικτυακό εργαλείο για εκπαιδευτικούς που έχει σχεδιαστεί από το Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων για τη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση (EUCEN). Περιέχει διαδραστικά μαθήματα εκπαίδευσης καταναλωτών για τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές, τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και την ασφάλεια των καταναλωτών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί πολύ εύκολα στην τάξη.

Η τρέχουσα DOLCETA περιέχει:

- ➔ Ένα γενικό μάθημα για τα βασικά δικαιώματα του καταναλωτή, τα πλεονεκτήματα της εγχώριας αγοράς και τις δυνατότητες αποζημίωσης.
- ➔ Ένα ειδικό μάθημα για τις οικονομικές υπηρεσίες (σύγκριση τιμών, κατανόηση προϊόντων και υπηρεσιών, προσωπικές οικονομικές υπηρεσίες).
- ➔ Ένα ειδικό μάθημα για την ασφάλεια των προϊόντων.
- ➔ Ένα μάθημα που περιέχει έτοιμα για χρήση σχέδια μαθήματος, παιδαγωγικές μεθόδους και συμβουλές καθώς και υλικό για τους καθηγητές σχετικά με θέματα που αφορούν τους καταναλωτές.

Υπάρχει επίσης διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ ένα τυπωμένο βοήθημα για καθηγητές.

www.dolceta.eu

Τον Σεπτέμβριο του 2009 θα προστεθούν δύο ακόμη ειδικά μαθήματα για την αειφόρο ανάπτυξη και υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος.

Η DOLCETA είναι μια δράση που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

» Άσυλο και Μετανάστευση στην Ευρώπη – «Όχι απλά αριθμοί»

Για αιώνες η Ευρώπη ήταν το σταυροδρόμι της μετανάστευσης. Σήμερα, η μετανάστευση αποτελεί συχνά θέμα στις ειδήσεις. Ποιοι είναι όμως οι άνθρωποι πίσω από τους τίτλους των ειδήσεων; Τι μπορούμε να κάνουμε για να σταματήσουν οι διακρίσεις κατά των μεταναστών, όσων ζητούν άσυλο και των προσφύγων στην ΕΕ;

Με την υποστήριξη της ΕΕ, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) δημιούργησαν μια νέα εκπαιδευτική πηγή που ονομάζεται «Όχι απλά αριθμοί: εκπαιδευτικά εργαλεία για τη μετανάστευση και το άσυλο στην ΕΕ» και απευθύνεται σε νέους. Μέσα από ταινίες μικρού μήκους και ένα σαφές και κατανοητό βοήθημα καθηγητή, η πηγή αυτή ενημερώνει για τις διάφορες καταστάσεις, στις οποίες βρίσκονται οι μετανάστες που έρχονται στην ΕΕ.

www.iom.int
www.unhcr.org

» Οικονομικές προτεραιότητες

Στόχοι:	Να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τα θέματα που έχουν σχέση με την τήρηση οικονομικών προτεραιοτήτων.
Λέξεις-κλειδιά:	Προϋπολογισμός, οικονομικός σχεδιασμός
Μάθημα:	Φύλλο εργασίας, Δραστηριότητα, Ανάγνωση και Συζήτηση
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Κοινωνιολογία, Επιχειρηματικές σπουδές/ Οικονομικά, Αγωγή του πολίτη
Δεξιότητες:	Ανάλυση, επίλυση προβλημάτων
Ανάγνωση:	Σελίδα 18

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Φύλλο εργασίας

Το συνημμένο φύλλο εργασίας παραθέτει με απλό τρόπο διάφορα πράγματα που πρέπει να γίνουν βάσει ενός σχολικού προϋπολογισμού. Ζητείται από τους μαθητές να επιλέξουν όσα από αυτά επιθυμούν να συμπεριληφθούν στον προϋπολογισμό.

Αφού οι μαθητές συμπληρώσουν τα φύλλα εργασιών τους, ο καθηγητής διαβάζει τη λίστα ζητώντας από τους μαθητές να σηκώνουν το χέρι τους σε κάθε επιλογή που έχουν κάνει, προκειμένου να δουν τι προτίμησε η πλειοψηφία.

Συζήτηση

Μετά από αυτό, ο καθηγητής ελέγχει αν ο προϋπολογισμός ξεπερνάει το 100. Σε αυτή την περίπτωση, ακολουθεί μια σύντομη συζήτηση προκειμένου να μειωθεί στο 100.

Στη συνέχεια, ο καθηγητής ξεκινάει μια συζήτηση στην τάξη σχετικά με τον τελικό προϋπολογισμό. Στις ερωτήσεις που τίθενται μπορεί να περιλαμβάνονται και οι εξής:

- ➔ Ήταν δύσκολες οι αποφάσεις που έπρεπε να ληφθούν;
- ➔ Τι ποσοστό των μαθητών απογοητεύτηκε από το τελικό αποτέλεσμα; Είναι φυσιολογικό ή δίκαιο κάποιος να είναι δυσαρεστημένος από το αποτέλεσμα;
- ➔ Σε ποιο βαθμό πιστεύουν οι μαθητές ότι οι επιλογές αυτές έγιναν από τη διεύθυνση του σχολείου;

Συμπέρασμα

Συμπερασματικά, ο καθηγητής ρωτάει τους μαθητές σε ποια άλλα πεδία πιστεύουν ότι πρέπει να λαμβάνονται τέτοιες αποφάσεις (π.χ. οικογενειακός προϋπολογισμός, εθνικός προϋπολογισμός...).

Το παραπάνω κείμενο μπορεί να ανατεθεί για ανάγνωση. Και μπορεί να ακολουθήσει περαιτέρω συζήτηση σχετικά με το πώς θεωρούν οι μαθητές ότι δαπανάται ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Φύλλο εργασίας – Οικονομικές προτεραιότητες

Ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός του σχολείου σας είναι 100.

Ακολουθεί μια λίστα πραγμάτων που μπορούν να ενταχθούν στον προϋπολογισμό του σχολείου σας.

Παρακαλώ επιλέξτε ένα από κάθε κατηγορία για να συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό και γράψτε το κόστος του στην αντίστοιχη γραμμή.

Οι επιλογές σας πρέπει να αντιστοιχούν στις προτεραιότητες και τις επιθυμίες σας – βεβαιωθείτε όμως ότι το σύνολο δεν ξεπερνά το 100!

	Τιμή	Επιλογή	Κόστος
Διδακτικό προσωπικό			
1 καθηγητής/30 μαθητές	40	☐	.....
1 καθηγητής/20 μαθητές	50	☐	.....
1 καθηγητής/10 μαθητές	60	☐	.....
Διδακτικό υλικό			
Βασικό (βιβλία, πίνακας)	5	☐	.....
Προχωρημένο (υπολογιστές, μηχ. προβολής...)	15	☐	.....
Κυλικείο			
Φαστ φουντ	15	☐	.....
Υγιεινή διατροφή	20	☐	.....
Ασφάλεια			
Χωρίς ασφάλεια	0	☐	.....
Με επιστάτη	10	☐	.....
Αθλήματα			
Κανένα	0	☐	.....
Αθλήματα με μπάλα	10	☐	.....
Άλλα αθλήματα (κολύμπι, γυμναστική...)	15	☐	.....
Ειδικές δραστηριότητες			
Καμία	0	☐	.....
Γιορτές Χριστουγέννων και αποφοίτησης	5	☐	.....
Εκδρομές	15	☐	.....
ΣΥΝΟΛΟ (μεγ. 100)			.....

» Πώς να διαμαρτυρηθείτε αποτελεσματικά

Στόχοι:	Να ενθαρρύνει τους μαθητές να αναγνωρίσουν τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές. Να τους βοηθήσει να αναπτύξουν ικανότητες για την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων και τη διατύπωση διαμαρτυριών.
Λέξεις κλειδιά:	Διαμαρτυρία, δικαιώματα καταναλωτή
Μάθημα:	Ανάγνωση, συζήτηση, φύλλο εργασίας, σύνταξη επιστολής διαμαρτυρίας
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Κοινωνιολογία και εκπαίδευση για την υγεία, αγωγή του πολίτη
Δεξιότητες:	Σύνταξη επίσημης επιστολής, επικοινωνία και συζήτηση
Ανάγνωση:	Σελίδα 39

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Ανάγνωση

Οι μαθητές πρέπει να διαβάσουν το κεφάλαιο που αναφέρεται παραπάνω.

Συζήτηση

Οι μαθητές θα πρέπει να συζητήσουν το περιεχόμενο των κειμένων ανά ζεύγη. Οι συζητήσεις τους μπορούν να καθοδηγούνται από τα ακόλουθα ερωτήματα:

- 1) Κατανοούν οι μαθητές τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές;
- 2) Γνωρίζουν που μπορούν να απευθυνθούν αν έχουν κάποια ερώτηση σχετικά με τα δικαιώματά τους;

Δραστηριότητα

Το φύλλο εργασίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρότυπο για τη διατύπωση μιας διαμαρτυρίας. Βοηθά τους μαθητές:

- ➔ να συγκεντρώσουν τα στοιχεία και τα έγγραφα
- ➔ να αναλύσουν τη διαμαρτυρία τους και ποιες περιμένουν να είναι οι ενέργειες του πωλητή.

Αφού συμπληρωθεί το φύλλο εργασίας, οι καθηγητές πρέπει να ζητήσουν από τους μαθητές να γράψουν μια επίσημη επιστολή διαμαρτυρίας. Προτείνουμε να ανταλλάξουν οι μαθητές τις επιστολές μεταξύ τους και να αναλύσουν ο ένας του άλλου (βλέπε παρακάτω).

Ακόλουθη δραστηριότητα

Οι μαθητές πρέπει να συζητήσουν σχετικά με τη σύνταξη επιστολών είτε ανά ζεύγη είτε όλη η τάξη μαζί. Η συζήτηση μπορεί να καθοδηγηθεί από τα ακόλουθα ερωτήματα:

- 1) Ποια ήταν τα δυνατά και ποια τα αδύναμα σημεία;
- 2) Υπήρχαν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στο τι ήθελε να πει ο αποστολέας και το τι καταλάβαινε ο παραλήπτης; Γιατί μπορεί να συνέβη αυτό;
- 3) Αν έχετε θυμώσει με κάτι συγκεκριμένο, ποια θα ήταν η πιο λογική ενέργεια που θα μπορούσατε να κάνετε;
- 4) Με ποιους άλλους τρόπους μπορεί να γίνει μια διαμαρτυρία και ποια μέθοδος είναι η καταλληλότερη;

Αν αποσταλεί πράγματι η επιστολή σε έναν πωλητή, η τάξη πρέπει να καταγράψει την εξέλιξη της διαμαρτυρίας.

Φύλλο εργασίας – Αποτελεσματική διαμαρτυρία

Σκεφθείτε μια πραγματική διαμαρτυρία που θέλετε να κάνετε ή έχετε κάνει σε έναν πωλητή. Χρησιμοποιήστε αυτό το φύλλο εργασίας για να διατυπώσετε τη διαμαρτυρία σας και να διεκδικήσετε τα δικαιώματά σας!

1. Με ποιο προϊόν ή υπηρεσία είστε δυσαρεστημένοι;

Για τι προϊόν πρόκειται (όνομα προϊόντος/ παραγωγού); .....

Ποιος είναι ο αριθμός μοντέλου, αν υπάρχει; .....

Πότε αγοράστηκε; .....

Από ποιο κατάστημα αγοράστηκε; .....

2. Ποιο είναι το πρόβλημα;

3. Τι έχετε κάνει μέχρι στιγμής για να λυθεί το πρόβλημα;

(συμπεριλάβετε το όνομα και τη θέση του ατόμου που έχετε μιλήσει)

4. Πώς θα θέλατε να λυθεί το πρόβλημα;

(π.χ. επιδιόρθωση, αντικατάσταση, επιστροφή χρημάτων, συγγνώμη;)

5. Τι είδους έγγραφα έχετε;

Δεν είναι απαραίτητα όλα τα έγγραφα, άλλα όσο περισσότερα έχετε τόσο καλύτερα. Συγκεντρώστε όσο περισσότερα μπορείτε και φυλάξτε τα όλα μαζί.

- ☞ Διαφήμιση
- ☞ Αρχική συσκευασία
- ☞ Εγχειρίδιο χρήστη
- ☞ Σημείωμα παράδοσης
- ☞ Απόδειξη αγοράς ή τιμολόγιο
- ☞ Εγγύηση

6. Σε ποιον πρέπει να υποβάλετε τη διαμαρτυρία σας;

Όνομα ή/ και θέση του ατόμου: .....

Εταιρία/ κατάστημα: .....

Διεύθυνση: .....

Τηλέφωνο /E-mail: .....

7. Προετοιμάστε τη διαμαρτυρία σας

Γράψτε την επιστολή διαμαρτυρίας σας σε ένα φύλλο A4, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα σημεία 1, 2, και 3. Φροντίστε να είναι σύντομη, περιεκτική, ακριβής ως προς τα γεγονότα και προσπαθήστε να παραμείνετε ψύχραιμοι και ευγενικοί. Μην ξεχάσετε να συμπεριλάβετε το όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνό σας. Επισυνάψτε τα αντίγραφα των εγγράφων που συγκεντρώσατε και κρατήστε τα πρωτότυπα.

8. Ελέγξτε την επιστολή διαμαρτυρίας σας

Αναλλάξτε τώρα την επιστολή με τον διπλανό σας στην τάξη.

- ☞ Καταλαβαίνετε ποιο είναι το πρόβλημα του συμμαθητή σας και ποιες οι προσδοκίες του;
- ☞ Είναι οι απαιτήσεις του/ της λογικές;
- ☞ Εάν όντως δουλεύατε στη συγκεκριμένη εταιρία ή κατάστημα, θα προσπαθούσατε να επιλύσετε το πρόβλημα; Για ποιο λόγο;

» Αειφόρος κατανάλωση

Στόχοι:	Να ενθαρρύνει τους μαθητές να αναλογιστούν, να αναλύσουν και να συζητήσουν τους παράγοντες που καθορίζουν τις καθημερινές αποφάσεις αγορών τους.
Λέξεις-κλειδιά:	Περιβάλλον, αγορές, προϋπολογισμός
Μάθημα:	Ανάγνωση, φύλλο εργασίας, δραστηριότητα, προαιρετική επακόλουθη δραστηριότητα
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Κοινωνιολογία, Περιβαλλοντική αγωγή, Οικονομικά
Δεξιότητες:	Έρευνα, ομαδική εργασία, ανάλυση, παρουσίαση
Ανάγνωση:	Σελίδες 70, 72 και 80

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Ανάγνωση

Οι μαθητές πρέπει να διαβάσουν τα κεφάλαια που αναφέρονται παραπάνω.

Συζήτηση

Ο καθηγητής μπορεί να γράψει στον πίνακα τις παρακάτω λέξεις: «Το περιβαλλοντικό κόστος της ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ – ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ – ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ – ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ», και στη συνέχεια να ζητήσει από τους μαθητές να προσδιορίσουν τα διάφορα περιβαλλοντικά κόστη που μπορεί να προκύψουν σε κάθε ένα από αυτά τα στάδια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος.

Φύλλο εργασίας

Οι καθηγητές θα πρέπει στη συνέχεια να αναθέσουν τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας σε μαθητές ή ομάδες μαθητών. Αυτό πρέπει να γίνει ως εργασία για το σπίτι.

Δραστηριότητα

Μετά από αυτό, ο καθηγητής μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να προετοιμάσουν μια παρουσίαση στην τάξη για τα δικά τους ζεύγη προϊόντων που θα περιλαμβάνει τα εξής:

- ☞ Μια συγκριτική ανάλυση των δύο προϊόντων.
- ☞ Μια παρουσίαση του «προτιμώμενου» προϊόντος.
- ☞ Μια εξήγηση γιατί επιλέχθηκε το συγκεκριμένο προϊόν.

Επακόλουθη δραστηριότητα

Μετά από αυτό, ο καθηγητής μπορεί να οργανώσει μια επίσκεψη σε ένα τοπικό εργοστάσιο προκειμένου να μπορέσουν να δουν οι μαθητές τα υλικά παραγωγής (πρώτες ύλες) τα υλικά συσκευασίας, καθώς και τον τρόπο διαχείρισης των απορριμμάτων παραγωγής.

Παραγωγή

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες, ανάμεσα στους οποίους είναι ο αριθμός των βημάτων που απαιτούνται για την κατασκευή, το εάν έχει προηγηθεί ανακύκλωση, πόσα βιομηχανικά απόβλητα έχουν παραχθεί και εάν έχουν ανακυκλωθεί, τα μέτρα που πρέπει να λάβει ο παραγωγός για να περιορίσει την επίδραση στο περιβάλλον.

Συσκευασία

Μήπως το προϊόν είναι υπερβολικά συσκευασμένο; Μπορεί η συσκευασία του να ανακυκλωθεί;

Μεταφορά

Το προϊόν έρχεται από μακριά; Έχει μεταφερθεί με αεροπλάνο, πλοίο, φορτηγό ή τρένο;

Κατανάλωση

Χρειάζεται πολλή ενέργεια για τη λειτουργία του προϊόντος; Έχει χαρακτηριστικά εξοικονόμησης ενέργειας; Υπάρχουν άλλες εναλλακτικές λύσεις;

Απόρριψη

Το προϊόν προορίζεται για μακροπρόθεσμη ή βραχυπρόθεσμη χρήση; Υπάρχουν εναλλακτικά προϊόντα με μεγαλύτερη διάρκεια ζωής; Μπορεί να ανακυκλωθεί, να επαναχρησιμοποιηθεί ή να κομποστοποιηθεί;

Φύλλο εργασίας – Αειφόρος κατανάλωση

Επιλέξτε ένα προϊόν. Οποιοδήποτε προϊόν – τρόφιμα, ρούχα, καλλυντικά, συσκευή, όχημα... Αφού το επιλέξετε, επισκεφθείτε ένα κατάστημα – ή περισσότερο αν χρειαστεί – προκειμένου να βρείτε ένα «χαρακτηριστικό» παράδειγμα αυτού του προϊόντος, το οποίο θα είναι φιλικό προς το περιβάλλον, θα έχει ετικέτα θεμιτού εμπορίου ή θα έχει παραχθεί τοπικά. Συγκρίνετε τώρα τα δύο προϊόντα.

Προϊόν Α

Χαρακτηριστικά

Συγκρίνετε κάθε προϊόν ως προς τα ειδικά χαρακτηριστικά που μπορεί να διαθέτει.

..... Ποιο προϊόν έχει τα καλύτερα χαρακτηριστικά;.....

Τιμή

Σημειώστε την τιμή κάθε προϊόντος

..... Ποιο προϊόν κοστίζει λιγότερο;.....

Ποιότητα

Πώς θα αξιολογούσατε την ποιότητα αυτού του προϊόντος; Ανθεκτικότητα; Γεύση; Εμφάνιση;

..... Ποιο προϊόν έχει καλύτερη ποιότητα;.....

Περιβαλλοντικό κόστος

- Παραγωγή

Προσπαθήστε να μάθετε για την παραγωγή κάθε προϊόντος, και σημειώστε τα σημαντικότερα σημεία.

..... Ποιο προϊόν έχει το χαμηλότερο περιβαλλοντικό κόστος για το περιβάλλον;.....

- Συσκευασία

Περιγράψτε τη συσκευασία κάθε προϊόντος.

..... Ποιο προϊόν έχει τη λιγότερη συσκευασία;.....

- Μεταφορά

Σημειώστε τη χώρα προέλευσης κάθε προϊόντος.

..... Ποιο προϊόν έχει διανύσει τη μικρότερη απόσταση;.....

- Κατανάλωση

Σημειώστε, αν μπορείτε, τις απαιτήσεις κάθε προϊόντος σε ενέργεια.

..... Ποιο προϊόν καταναλώνει λιγότερη ενέργεια;.....

- Απόρριψη

Σημειώστε πώς θα απορρίπτατε κάθε προϊόν ή/ και τη συσκευασία του.

..... Ποιο προϊόν μπορεί να απορριφθεί με τρόπο πιο φιλικό προς το περιβάλλον;.....

Άλλα

Υπάρχουν άλλα σημεία σύγκρισης ανάμεσα σε αυτά τα δύο προϊόντα; Αν ναι, ποια είναι αυτά; .....

..... Ποιο προϊόν υπερισχύει στη σύγκριση;.....

Γενικά,

Ποιο προϊόν θα αγοράζατε; .....

Ποιο προϊόν θεωρείτε καλύτερο για το περιβάλλον; .....

» Αίτια της παχυσαρκίας

Στόχοι:	Στόχος του μαθήματος είναι να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να αναλογιστούν το ολοένα και αυξανόμενο πρόβλημα της εφηβικής παχυσαρκίας και να εξετάσουν κάποιες από τις πιθανές αιτίες και συνέπειες.
Λέξεις-κλειδιά:	Παχυσαρκία, θερμιδική αξία, δείκτης μάζας σώματος
Μάθημα:	Ένα μάθημα: συζήτηση θέματος, συμπλήρωση φύλλου δραστηριοτήτων, επεξήγηση απαντήσεων, συμπλήρωση επακόλουθης δραστηριότητας
Πηγές:	Αρκετές φωτοτυπίες του φύλλου εργασίας και κάρτες για κάθε μαθητή.
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Κοινωνιολογία, Αγγλικά, Αγωγή του πολίτη
Δεξιότητες:	Επικοινωνία, κριτική σκέψη, συνεργασία
Ανάγνωση:	Σελίδες 66, 52 και 80

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Συζήτηση

Συζητήστε με τους μαθητές το όλο και αυξανόμενο πρόβλημα της παχυσαρκίας. Σημειώστε στον πίνακα ποιες πιστεύουν οι μαθητές ότι είναι οι κύριες συνέπειες της παχυσαρκίας στους νέους (σε αυτό το στάδιο αποφύγετε να συζητήσετε τις αιτίες).

Φύλλο εργασίας 1

Δώστε στους μαθητές τα σετ των καρτών καθώς και μια φωτοτυπία της σελίδας με το σχήμα του διαμαντιού. Πρέπει να ταξινομήσουν τις κάρτες στο σχήμα του διαμαντιού, βάζοντας τις αιτίες που θεωρούν πιο σημαντικές επάνω και αυτές που θεωρούν λιγότερο σημαντικές κάτω. Μπορούν επίσης, αν θέλουν, να κάνουν τις δικές τους κάρτες. Αφού τελειώσουν την ταξινόμηση, ζητήστε τους να καταγράψουν τις απαντήσεις τους στο φύλλο με το διαμάντι. Δε χρειάζεται να τα γράψουν όλα – μόνο τις λέξεις που είναι τυπωμένες με πιο σκούρα γράμματα.

Ζητήστε από τους μαθητές να κάνουν ομάδες δύο ή τριών ατόμων με συμμαθητές τους που έχουν επιλέξει την ίδια αιτία ως σημαντικότερη. Θα πρέπει να προετοιμάσουν ένα μικρό κείμενο εξηγώντας γιατί ταξινόμησαν τις αιτίες με αυτόν τον τρόπο. Μετά, όλοι μαζί, συζητήστε τις αιτίες και δείτε γιατί τις ταξινόμησαν με αυτόν τον τρόπο.

Επίλυση προβλήματος

Το επόμενο βήμα είναι να αποφασιστεί τι μπορεί να γίνει για να βελτιωθεί η κατάσταση. Αυτό πρέπει να γίνει βάσει των αιτιών που πιστεύουν ότι προκαλούν αυτή την κατάσταση – π.χ. αν θεωρούν τους γονείς ως τη σημαντικότερη αιτία, θα πρέπει να προτείνουν κάποια αντίστοιχη λύση.

Προαιρετική δραστηριότητα

Για να γίνει η δραστηριότητα πιο ρεαλιστική, ενθαρρύνετε τους μαθητές να προσπαθήσουν να εφαρμόσουν τις προτάσεις τους – να υποβάλουν πρόταση στο Σχολικό Συμβούλιο για τα σχολικά γεύματα, να διεξάγουν έρευνα για τη σωματική άσκηση των μαθητών, να αναλύσουν τις θερμίδες των τροφίμων στο κυλικείο, να συντάξουν ένα φυλλάδιο για την ενημέρωση των γονέων, να στείλουν επιστολή στη βουλή για το ρόλο της διαφήμισης κ.ο.κ.

Φύλλο εργασίας 2

Το φύλλο εργασίας μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αναλύσουν το σχετικό κόστος και τη θρεπτική αξία των προϊόντων σε ένα καρότσι με τα εβδομαδιαία ψώνια από το σούπερ μάρκετ. Οι μαθητές μπορούν να το συμπληρώσουν είτε για αυτούς τους ίδιους είτε για να συζητηθεί στην τάξη. Τα βασικότερα ζητήματα αφορούν το εάν τα πιο ακριβά προϊόντα είναι και τα πιο θρεπτικά, πιο κατάλληλα, πιο επεξεργασμένα, πιο πλούσια σε θερμίδες....

Σετ καρτών

Είναι λάθος της **Κυβέρνησης** – θα πρέπει να **ελέγχουν τη διαφήμιση** και το τι πηγαίνει στα τρόφιμα που τρώμε. Περιμένουν από εμάς να αλλάξουμε τη συμπεριφορά μας ενώ οι ίδιοι δεν αλλάζουν τη δική τους.

Είναι λάθος των **παραγωγών τροφίμων** – θα έπρεπε να νιώθουν πιο έντονο το **αίσθημα ευθύνης** – προσθέτουν ουσίες που ξέρουν ότι κάνουν κακό, αυτό που τους ενδιαφέρει όμως είναι τα χρήματα.

Είναι λάθος των **σούπερ μάρκετ** – ξοδεύουν πολλά χρήματα για το που θα **τοποθετήσουν τα προϊόντα τους** ώστε να είναι πιο **δελεαστικά** – δεν τους ενδιαφέρουν οι συνέπειες.

Είναι λάθος των **γονέων** – **αγοράζουν τα τρόφιμα** για τα παιδιά τους – ενώ θα έπρεπε να γνωρίζουν τι είναι καλό για αυτά, τους αγοράζουν γλυκά, γαριδάκια και αναψυκτικά

Είναι **δικό μας** λάθος – τα παιδιά **γκρινιάζουν στους γονείς** για να τους αγοράσουν πράγματα – δεν τους αφήνουν σε ησυχία μέχρι να ενδώσουν.

Είναι λάθος των **διαφημιστών** – **κάνουν το πρόχειρο φαγητό να φαίνεται δελεαστικό** ενώ δε διαφημίζουν ποτέ αυτό που είναι πραγματικά καλό και υγιεινό.

Είναι λάθος του **σχολείου** – θα έπρεπε **να μας μαθαίνουν περισσότερα για τη σωστή διατροφή** και τότε θα μπορούσαμε να κάνουμε πιο ενημερωμένες επιλογές – αφού δε γνωρίζουμε πώς μπορούμε να επιλέξουμε;

Είναι λάθος της **κυβέρνησης** – **δεν μας δίνουν αρκετό χρόνο για μαθήματα σχετικά με την υγεία** – θεωρούν ότι τα ακαδημαϊκά θέματα είναι πιο σημαντικά.

Είναι **δικό μας** λάθος – **δεν αθλούμαστε αρκετά** – προτιμάμε να βλέπουμε τηλεόραση και να παίζουμε παιχνίδια στον υπολογιστή. Αν αθλούμασταν περισσότερο, δεν θα βάζαμε βάρος.

Φύλλο εργασίας 1 – Αιτίες της παχυσαρκίας

Γιατί η παχυσαρκία αποτελεί τέτοιο πρόβλημα;

A large empty rectangular box for writing the answer to the question 'Why is obesity such a problem?'

Φύλλο εργασίας 2 – Ανάλυση κόστους

Για αυτή τη δραστηριότητα θα χρειαστείτε την απόδειξη από τα πρόσφατα εβδομαδιαία ψώνια της οικογένειάς σας από το σούπερ μάρκετ. Θα πρέπει να αναλύσετε το λογαριασμό και να διαχωρίσετε το κόστος για τα διαφορετικά είδη τροφίμων.

Ως γενικός κανόνας, όσο περισσότερο προχωράτε προς τα κάτω στον πίνακα, τόσο πιο επεξεργασμένα θα είναι τα τρόφιμα, θα έχει καταναλωθεί περισσότερη ενέργεια για την παραγωγή τους, θα έχουν χάσει τη θρεπτική τους αξία και θα περιέχουν «άδειες» θερμίδες.

Παρακαλώ συμπληρώστε το κόστος όλων των τροφίμων που αγοράστηκαν σε κάθε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

Κατηγορία	Κόστος	% του συνολικού κόστους
«Βασικά» είδη διατροφής «Μη επεξεργασμένα» λαχανικά, φρούτα, γαλακτοκομικά, δημητριακά, όσπρια, κρέας, ψάρι...		
Επεξεργασμένα τρόφιμα (κατεψυγμένα τρόφιμα/ τρόφιμα σε κονσέρβες, δημητριακά για πρωινό, κρέας, χυμοί...)		
Έτοιμα γεύματα		
Πρόχειρο φαγητό/ μπισκότα/ αναψυκτικά		
Άλλα (προσδιορίστε)		
Συνολικό κόστος		

Όταν αγοράζουμε ένα τρόφιμο λαμβάνουμε υπόψη διάφορα πράγματα, μεταξύ των οποίων είναι και τα εξής:

- Η ποσότητά του φτάνει για να φάνε αρκετά άτομα;
- Έχει μακρινή ημερομηνία λήξης;
- Είναι εύκολη η προετοιμασία του;
- Έχει υψηλή θρεπτική αξία;
- Περιέχει μεγάλες ποσότητες ζάχαρης ή αλατιού;
- Έχει υπερβολική συσκευασία;

Σε ποια κατηγορία τροφίμων δαπανώνται τα περισσότερα τρόφιμα; .....

Πιστεύετε ότι η αναλογία κόστους/ οφέλους για αυτή την κατηγορία τροφίμων είναι δικαιολογημένη; Γιατί ναι ή γιατί

όχι; .....

.....

» Ενέργεια και Κλιματικές αλλαγές

Στόχοι:	Να ενθαρρύνει τους μαθητές να μάθουν περισσότερα για τις κλιματικές αλλαγές και να σκεφθούν τρόπους που θα μπορούσαν να επιβραδύνουν τις επιπτώσεις τους.
Λέξεις-κλειδιά:	Κλιματικές αλλαγές, περιβάλλον, ενέργεια
Μάθημα:	Ανάγνωση, δραστηριότητα για το σπίτι και συζήτηση
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Φυσικές επιστήμες, αγωγή του πολίτη, οικιακή οικονομία
Δεξιότητες:	Αξιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της αυτό-αξιολόγησης), επίλυση προβλημάτων, σύνοψη και περίληψη πληροφοριών
Ανάγνωση:	Σελίδες 72, 82 και 78

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Ανάγνωση

Οι μαθητές πρέπει να διαβάσουν τα κεφάλαια που αναφέρονται παραπάνω. Ενώ θα το κάνουν αυτό, θα πρέπει να σκεφτούν πέντε ερωτήσεις, τις οποίες θα θέσουν στο διπλανό τους (π.χ. «ποια είναι τα πιο συνηθισμένα αέρια του θερμοκηπίου;» ή «ονομάστε τρεις πηγές ανανεώσιμης ενέργειας»). Μετά την ανάγνωση, οι μαθητές θα εξετάσουν ανά ζεύγη ο ένας τις γνώσεις του άλλου για τις κλιματικές αλλαγές.

Φύλλο εργασίας

Οι μαθητές πρέπει να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας και στη συνέχεια να τους δοθεί η ευκαιρία να συζητήσουν τις αλλαγές που μπορεί να έχει για το περιβάλλον η αλλαγή της δικής τους στάσης. Πόσες από αυτές τις συμβουλές σκοπεύουν να εφαρμόσουν; Πόσο εύκολο θεωρούν ότι θα είναι αυτό;

Συζήτηση

Ο καθηγητής χρησιμοποιεί τα συμπληρωμένα φύλλα εργασιών και την ανάγνωση ως ερέθισμα για μια πιο γενική συζήτηση σχετικά με την «κοινωνία καταναλωτή». Αυτή η συζήτηση μπορεί να γίνει αρχικά σε μικρότερες ομάδες μαθητών, όπου κάθε ομάδα θα καλείται να σκεφτεί μια συνοπτική πρόταση της συζήτησής της. Αυτή η πρόταση μπορεί να περιλαμβάνει αυτά που θεωρούν οι ίδιοι ότι είναι τα πιο σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ανθρωπίνη συμπεριφορά και την ευθύνη μας σε μια κοινωνία καταναλωτών (ερωτήματα όπως «πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε περισσότερους ανθρώπους να δρουν υπεύθυνα για τη μείωση των κλιματικών αλλαγών;»)

Πρόσθετες δραστηριότητες

Πρόσθετες δραστηριότητες για την τάξη και κατανοητό υλικό μπορείτε να βρείτε στους ακόλουθους δικτυακούς τόπους, οι οποίοι διαθέτουν ειδική ενότητα για σχολεία:

www.managenergy.net/kidscorner/
www.climatechange.eu.com

Φύλλο εργασίας - Ενέργεια και Κλιματικές αλλαγές

Ακολουθεί μια λίστα πραγμάτων που μπορείτε να κάνετε προκειμένου να μειώσετε την κατανάλωση ενέργειας και να καταπολεμήσετε τις κλιματικές αλλαγές. Κάτω από κάθε πρόταση, συνοψίστε τις μετρήσιμες επιπτώσεις που μπορεί να έχει.

Χρησιμοποιήστε πληροφορίες από τα κεφάλαια που σας ανατέθηκε να διαβάσετε. Περισσότερες απαντήσεις – και συμβουλές – μπορείτε επίσης να βρείτε στους www.managenergy.net/kidscorner/ www.climatechange.eu.com

Ρύθμισε το θερμοστάτη.

Μείωσε τη θερμοκρασία στο σπίτι σου κατά 1°C.

.....

Κλείσε τα παράθυρα και τις πόρτες των δωματίων που θερμαίνονται.

.....

Κάνε ντους αντί για αφρόλουτρο.

.....

Σκέψου τι θέλεις από το ψυγείο πριν το ανοίξεις – μην αφήνεις την πόρτα του ψυγείου ανοιχτή.

.....

Κλείσε το διακόπτη.

Κλείνε τα φώτα όταν δεν τα χρειάζεσαι.

.....

Βγάλε από την πρίζα το φορτιστή αν το κινητό σου έχει φορτιστεί.

.....

Κλείνε από τη συσκευή την τηλεόραση, το ραδιόφωνο ή τον υπολογιστή. Μην τα αφήνεις σε κατάσταση αναμονής.

.....

Ανακύκλωσε.

Βάζε τα χρησιμοποιημένα γυάλινα μπουκάλια σε κάδους ανακύκλωσης.

.....

Χρησιμοποίησε μπουκάλι που ξαναγεμίζει για να βάλεις το νερό σου για το σχολείο αντί για πλαστικό μπουκάλι που χρησιμοποιείται μόνο μια φορά.

.....

Πάρε τσάντα αγορών στο σούπερ μάρκετ ή χρησιμοποίησε πάλι μια παλιά πλαστική σακούλα.

.....

Περπάτα.

Περπάτα, κάνε ποδήλατο ή χρησιμοποίησε τα μέσα μαζικής μεταφοράς για να πας στο σχολείο, σε εξωσχολικές δραστηριότητες και για να επιστρέψεις στο σπίτι.

» Παγκοσμιοποίηση

Στόχοι:	Να αντιληφθούν οι μαθητές τη σημασία του παγκόσμιου εμπορίου στην καθημερινότητά τους. Να διερευνήσουν βασικές έννοιες του παγκόσμιου εμπορίου.
Λέξεις-κλειδιά:	Παγκοσμιοποίηση, ΠΟΕ, Ενιαία ή Εσωτερική Αγορά
Μάθημα:	Ανάγνωση, φύλλο εργασίας, συζήτηση
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Οικονομικά, Διοίκηση επιχειρήσεων, Κοινωνιολογία
Δεξιότητες:	Ανάλυση, κριτική σκέψη
Ανάγνωση:	Σελίδες 90 και 94

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Φύλλο εργασίας

Ως εργασία για το σπίτι, οι καθηγητές μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να διαβάσουν τα κεφάλαια που αναφέρονται παραπάνω και στη συνέχεια να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας. Το φύλλο εργασίας βοηθάει τους μαθητές να κατανοήσουν τη σημασία του παγκόσμιου εμπορίου στην καθημερινότητά τους καθώς και να καταλάβουν τη βασική ορολογία.

Η απάντηση στην τελευταία ερώτηση στο φύλλο εργασίας – «Θα μπορούσε η χώρα σας να απαγορεύσει μονομερώς τις εισαγωγές από τις χώρες που παρατίθενται παραπάνω;» – είναι όχι. Οι χώρες μέλη της ΕΕ ανήκουν σε μια ενιαία αγορά. Η μονομερής απαγόρευση εισαγωγών από μια συγκεκριμένη χώρα δεν θα ήταν μόνο ενάντια στους νόμους της ΕΕ αλλά και δεν θα ήταν πρακτική καθώς τα προϊόντα μπορούν να αποσταλούν σε μια γειτονική χώρα μέλος της ΕΕ και απλώς να μεταφερθούν από τα σύνορα.

Συζήτηση

Αυτή η τελευταία ερώτηση λειτουργεί ως αφετηρία για μια συζήτηση στην τάξη για το παγκόσμιο εμπόριο. Μπορούν να συζητηθούν ορισμένα από τα παρακάτω θέματα:

- Βλέπετε προϊόντα του παγκόσμιου εμπορίου δίπλα σας; Το θεωρείτε καλό ή κακό;
- Πώς σχετίζεται το παγκόσμιο εμπόριο με την παγκοσμιοποίηση;
- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της παγκοσμιοποίησης;
- Κατά τη γνώμη σας υπερτερούν τα πλεονεκτήματα ή το αντίθετο;
- Πώς μπορούν να αυξηθούν τα πλεονεκτήματα και να μειωθούν τα μειονεκτήματα;

Φύλλο εργασίας – Παγκοσμιοποίηση

Εντοπίστε πέντε προϊόντα που χρησιμοποιείτε στην καθημερινότητά σας, τα οποία προέρχονται από άλλη χώρα. Αυτά μπορεί να υπάρχουν στην τσάντα ή στις τσέπες σας, στη ντουλάπα, στο γραφείο, στην κουζίνα ή στο καθιστικό. Δίπλα από το κάθε προϊόν, γράψτε τη χώρα προέλευσης.

Προϊόν	Χώρα προέλευσης
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....

Θα μπορούσατε να είχατε αγοράσει τα ίδια προϊόντα από έναν παραγωγό της χώρας σας;

Ναι Όχι

Εάν ναι, γιατί τα αγοράσατε από το εξωτερικό; .....

.....

Έχετε ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια αυτών των προϊόντων; Για ποιο λόγο ή γιατί όχι; .....

.....

.....

Παρακαλώ ορίστε τους παρακάτω όρους:

Εμπορικό έλλειμμα και πλεόνασμα .....

.....

Συμμαχία εμπορικών συναλλαγών .....

.....

Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου .....

.....

Διμερείς εμπορικές συμφωνίες .....

.....

Εμπορικά εμπόδια .....

.....

Δασμοί .....

.....

Θεωρείτε ότι είναι πιθανό η χώρα σας να απαγορεύσει μονομερώς τις εισαγωγές από κάποια από τις παραπάνω χώρες; Γιατί;

.....

.....

» Αναπτυξιακή βοήθεια

Στόχοι:	Να αναλογιστούν οι μαθητές τις διαφορετικές πτυχές της αναπτυξιακής βοήθειας και τη σημασία τους.
Λέξεις-κλειδιά:	Παγκοσμιοποίηση, αναπτυξιακή βοήθεια, βοήθεια έκτακτης ανάγκης, εμπόριο
Μάθημα:	Ανάγνωση, φύλλο εργασίας, συζήτηση
Σύνδεση με άλλα μαθήματα:	Οικονομία, Γεωγραφία, Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη
Δεξιότητες:	Ανάλυση, κριτική σκέψη
Ανάγνωση:	Σελίδες 85 και 88

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Φύλλο εργασίας

Ως εργασία για το σπίτι, ο καθηγητής μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να διαβάσουν τα κεφάλαια του βιβλίου που αναφέρονται παραπάνω και στη συνέχεια να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας. Το φύλλο εργασίας επαληθεύει ότι οι μαθητές έχουν κατανοήσει τις βασικές έννοιες που παρουσιάζονται στο κείμενο και τους ενθαρρύνει να αναλύσουν τις πληροφορίες.

Συζήτηση

Στη συνέχεια, ο καθηγητής μπορεί να ξεκινήσει μια συζήτηση για τη σημασία που αποδίδουν οι μαθητές σε κάθε έναν από τους οκτώ Στόχους Ανάπτυξης της Χιλιετίας καθώς και να αιτιολογήσουν τις επιλογές τους. Μεταξύ των ερωτημάτων μπορεί να είναι και τα εξής:

- Είναι κάποιοι στόχοι, από τη φύση τους, πιο σημαντικοί από άλλους;
- Είναι κάποιοι στόχοι πιο σημαντικοί απλώς επειδή αφορούν περισσότερους ανθρώπους;
- Αποτελούν κάποιοι από αυτούς τους στόχους προϋπόθεση για την επίτευξη άλλων;

Ο καθηγητής βάζει και δύο άλλα θέματα στη συζήτηση:

- Σε ποιο βαθμό είναι οι υποδομές – δρόμοι, ηλεκτρικά δίκτυα και συστήματα ύδρευσης –σημαντικές για την ανάπτυξη;
- Είναι η εκπαίδευση ύψιστης σημασίας ή έρχεται δεύτερη συγκριτικά με πιο επείγουσες ανάγκες που ίσως απειλούν και την ανθρώπινη ζωή;

Συμπέρασμα

Συμπερασματικά, ο καθηγητής μπορεί να αναθέσει στους μαθητές γραπτή εργασία με θέμα «Αναπτυξιακή βοήθεια: δαπανώνται αυτά τα χρήματα με τον πιο κατάλληλο τρόπο;»

Φύλλο εργασίας – Αναπτυξιακή βοήθεια

Βάσει των όσων σας ανατέθηκε να διαβάσετε, παρακαλώ απαντήστε στα ακόλουθα ερωτήματα:

Σε πόσες χώρες παρέχει αναπτυξιακή βοήθεια η Ευρωπαϊκή Ένωση;

.....

Ως προς τι είναι διαφορετική η αναπτυξιακή βοήθεια από τη βοήθεια έκτακτης ανάγκης;

.....

.....

Οι Στόχοι Ανάπτυξης της Χιλιετίας

Ποιος τους όρισε;.....

.....

Πού εφαρμόζονται; .....

.....

Ποιος είναι ο σκοπός τους; .....

.....

Ακολουθούν οι οκτώ Στόχοι Ανάπτυξης της Χιλιετίας. Παρακαλώ υποδείξτε τους τρεις σημαντικότερους κατά τη γνώμη σας και αιτιολογήστε.

- ..... Εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας
- ..... Δυνατότητα καθολικής πρόσβασης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- ..... Προώθηση της ισότητας των φύλων
- ..... Μείωση της παιδικής θνησιμότητας
- ..... Βελτίωση της μητρικής υγείας
- ..... Καταπολέμηση του ιού HIV/AIDS, της ελονοσίας και άλλων ασθενειών
- ..... Διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας
- ..... Παγκόσμια συνεργασία για την ανάπτυξη

Αιτιολόγηση:

.....

.....

.....

.....

.....

Παίξτε το Παιχνίδι της Ανάπτυξης!

Ολοκληρώστε τις αποστολές στην Αφρική και ανακαλύψτε πόσο μπορούν να βοηθήσουν οι ουσιαστικές λύσεις!

www.mathiasandamadou-thegame.eu